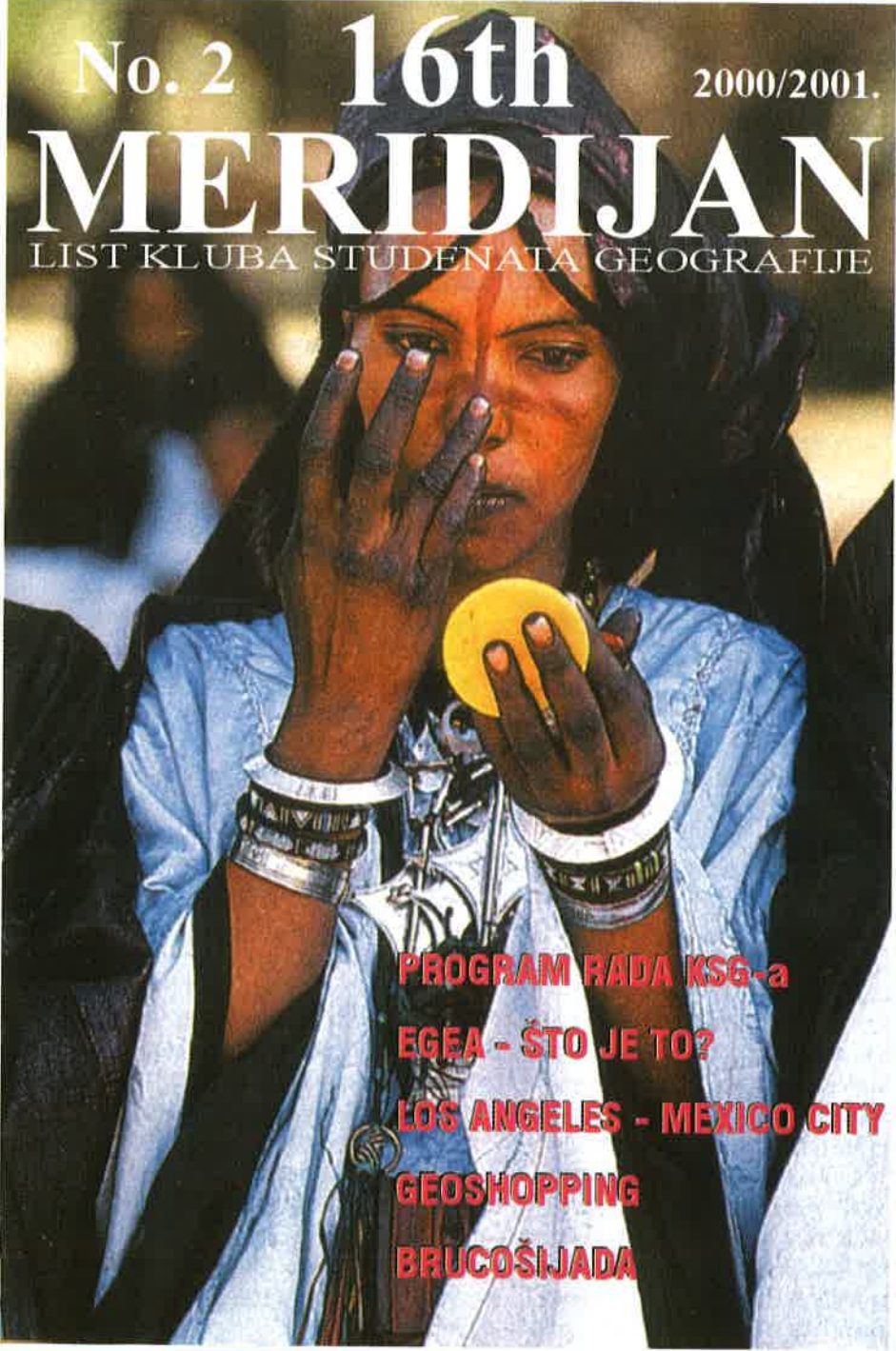

No. 2 16th 2000/2001.
MERIDIJAN
LIST KLUBA STUDENATA GEOGRAFIJE

A photograph of a woman with dark skin and hair, wearing a blue and white patterned garment. She is holding a small, round, yellow object in her hands, which are positioned near her face. She is wearing several silver-colored bangles on both wrists. The background is blurred, suggesting an outdoor setting.

PROGRAM RADA KSG-a
EGEA - ŠTO JE TO?
LOS ANGELES - MEXICO CITY
GEOSHOPPING
BRUCOŠIJADA

OFFICIAL JOURNAL OF THE KSG - ZAGREB, PMF

O KLUBU STUDENATA...

KSG Zagreb

Prošlo je gotovo pola stoljeća od osnivanja prvog vida organizacije studenata Geografskog odsjeka Sveučilišta u Zagrebu. Tijekom prvih pedesetak godina udruge studenata geografije obilježavaju veliki broj uspona i padova. Uspori su bili vezani uz pojavu određenih pokretačkih generacija, a padovi za njihov završetak studija.

Nakon zamrlosti i predzadnjeg vida organizacije – *Kluba geografa* (1997. godine), početkom 1999. studenti osnivaju *Klub studenata geografije Zagreb* – udruhu s jasno izraženim ciljevima, djelatnostima i tijelima upravljanja. Ova organizacija osnovana je pod osnovnim zadatkom održivosti djelovanja – prenošenja iskustava i informacija sadašnjih i bivših članova budućim generacijama, kako bi one lakše kročile u bolju budućnost. Ciljevi Kluba su organiziranje i usmjeravanje članova k ostvarivanju zajedničkih, prvenstveno geografskih interesa i ciljeva te promicanje geografije kao znanosti, nastavnog predmeta i potrebe suvremenog društva. Kako bi ostvarili navedene ciljeve, članovi Kluba organiziraju skupove, razne akcije, izlete, ekskurzije, zabave i sportske susrete, a uz izdavanje glasila (koje upravo čitate), Klub se bavi suradnjom s udrugama sličnih ciljeva i interesa u Hrvatskoj i inozemstvu. Tako je od 1999. godine KSG Zagreb registriran kao prva hrvatska podružnica Europskog udruženja studenata geografije, organizacije bolje znane pod nazivom *European Geography Association for students and young geographers* ili pod kraticom EGEA. KSG Zagreb (kao EGEA Zagreb) svojim članovima pruža mnogobrojne atraktivne europske aktivnosti

kao što su regionalni i godišnji geografski studentski kongresi, studentske razmjene i studentske komisije.

Tijekom proteklih godinu dana, članovi Kluba su organizirali mnogobrojne aktivnosti te bili sudionici istih u Europi. Od aktivnosti u Hrvatskoj osobito značajno je napomenuti izdavanje prvog broja "16. meridijana" koji je imao promociju na Brucošijadi 1999. godine u Planinarskom domu Runolist na Medvednici. Od svih akcija, najposjećeniji su bili izleti (Plitvice, Brijuni, Bijeke stijene i Triglav), malonogometni turnir geografa (s nagradom od dvije gajbe piva za pobjedničku momčad) te suradnje s Geografskim odsjekom PMF-a i Hrvatskim geografskim društvom (suorganizacija na Zimskim seminarima za profesore i Smotri sveučilišta). Uz navedene akcije u Hrvatskoj, KSG Zagreb je bio glavni inicijator osnivanja udruge studenata geografije Filozofskog fakulteta u Zadru. Gledajući međunarodne aktivnosti, izrazito je značajna suradnja s Društvom mladih geografa Slovenije

UČLANITE SE DANAS!!!

16°

(EGEA Ljubljana) sa čijim članovima je obavljena i studentska razmjena. Tijekom proteklih godinu dana, članovi Kluba su odradili još jednu studentsku razmjenu – sa studentima geografije Sveučilišta u Warszawi, a od ostalih međunarodnih aktivnosti, osobito su važni studentski kongresi u Nunspeetu (Nizozemska), Strasbourgu (Francuska), Corku (Irska) i Bohinju (Slovenija) na kojima su aktivno sudjelovali i naši studenti.

Na svim navedenim aktivnostima koje su bile u organizaciji KSG-a Zagreb tijekom proteklih godinu dana sudjelovale su 764 osobe. Od tog broja, izletima je prisustvovalo čak 489, a raznim drugim aktivnostima (brucošijada '99., zimski seminari, Smotra sveučilišta, malonogometni turnir, razmjene i kongresi) 275 osoba. Tako je u organizaciji Kluba Hrvatsku posjetilo 165 stranih studenata geografije, dok je na aktivnosti u europske države otputovalo 32 naših studenata.

Odlične reakcije na rad KSG-a Zagreb u Hrvatskoj i Europi znak su dobre organizacije i marljivog rada aktivnih članova Kluba. Pred svim članovima je jedno novo razdoblje sa sve zahtjevnijim projektima i sve većom odgovornošću. Projekata je previše, zahtjevi su preveliki, ciljevi previsoki, a broj aktivnih članova još uvijek premalen. Ukratko: postanite aktivni član KSG-a Zagreb jer posla ima za sve, on nije težak, a poslije donosi veliko

zadovoljstvo i sve bliže atraktivne europske aktivnosti. Sve informacije o Klubu, načinu rada, tijelima upravljanja, načinu aktivnog uključivanja u rad istog te informacije o prošlim, sadašnjim i budućim aktivnostima možete saznati na više mjesta. Prvo i najvažnije je prostorija KSG-a Zagreb u potkrovlju Odsjeka pored "Crtaonice". Tamo će vas svakog dana između 12 i 13 sati dočekati netko od članova "uprave" Kluba, sve će vam pojasniti što vas zanima, dobiti ćete nešto za poklon, popiti čašu Cedevite, ... Ukoliko ste "on-line" sve možete saznati i na homepage-u Kluba na adresi: <http://hpd.botanic.hr/geo/egca-zagreb> ili pitanjima na e-mail: ksgzagreb@hotmail.com

Na istim adresama možete dati svoje prijedloge te izraziti zadovoljstvo ili nezadovoljstvo vezano za rad KSG-a Zagreb.

Uključite se u rad Kluba i sigurno nećete požaliti. Može vam biti žao samo kada spoznate što sve propuštate.

Zato – čekamo vas !!!

Denis Cerić, III. godina
Predsjednik KSG-a Zagreb

P.S. Čitajte obavijesti i ništa nećete propustiti.

Za ostvarenje svih dosadašnjih aktivnosti po pristupačnim cijenama za studente, Klub studenata geografije Zagreb se iskreno zahvaljuje na velikoj pomoći sljedećim ustanovama i poduzećima: Geografskom odsjeku PMF-a, Prirodoslovno-matematičkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, Hrvatskom geografskom društvu, Hrvatskoj turističkoj zajednici, Ministarstvu zaštite okoliša i prostornog uređenja, javnim ustanovama nacionalnim parkovima Plitvička jezera, Brijuni i Paklenica, planinarskim domovima Rimolist i Glavica, parku prirode Telašćica, Krapinsko-zagorskoj županiji, Cedeviti d.o.o., Zagrebačkom električnom tramvaju, izdavačkoj kući "Dr. Feletar", Muzejima Hrvatskog zagorja, Društvu Veliki Tabor, Dvoru Trakošćan, Turističkoj zajednici Grada Zagreba, poduzeću Bain d.o.o., studentima Geografskog odsjeka Filozofskog fakulteta u Zadru Sveučilišta u Splitu i Društvu mladih geografov Slovenije.

Crtice o EGEA-i

European Geography Association for students and young geographers **16°**

EGEA magazine

EGEA magazine je znanstveni časopis koji se objavljuje jednom godišnje i pruža uvid u brojna geografska istraživanja, mahom studentska. To je dobra prilika za objavljivanje znanstvenih/istraživačkih radova.

Znanstvene komisije

EGEA pruža mogućnost razmjene informacija i mišljenja iz bilo kojeg područja geografskog istraživanja. Tematske komisije dobar su način za ovakvu razmjenu. Stvaranjem redovnih kontakata i razvijanjem diskusije sa zainteresiranim mladim geografima iz čitave Europe otvara se niz novih i poticajnih oblika edukacije i stručnog usavršavanja.

Studentske razmjene

EGEA razmjene vjerovatno su najuspješnije i najčešće aktivnosti u organizaciji. Razmjene se organiziraju relativno jednostavno i jeftino. Dvije članice EGEA-e (npr. Ksg Zagreb i GeoZeta Varšava) posjećuju jedna drugu. Domaćin je zadužen za programski dio razmjene. Tijekom posjeta, koji obično traje tjedan dana, organiziraju se obilasci geografskih odsjeka i ostalih geografskih institucija, geografske ekskurzije, neformalne zabave i studentska druženja. Putne troškove snose gosti, a domaćini organiziraju smještaj, prehranu i program.

Informacije <http://egea.geog.uu.nl/>

Klub studenata geografije Zagreb član je EGEA-e. To znači da sve informacije o EGEA-i, mogućnostima sudjelovanja u spomenutim aktivnostima...možeš dobiti u svom geografskom klubu. Naši članovi, studenti Geografskog odsjeka PMF-a sudjelovali su na ovogodišnjim kongresima i planiraju aktivnosti za 2001.

Preveo i priredio: Aleksandar Lukić

12. godišnji EGEA kongres – Bohinj, Slovenija

Kao što vam je vjerovatno svima dobro poznato, ove se godine godišnji kongres EGEA-e (*European Geography Association for Students and Young Geographers*) održao u Bohinju, u Sloveniji u trajanju od 30. 9. 2000. do 6. 10. 2000. Moto kongresa bio je *Europe on Crossroads*.

Na kongresu je sudjelovalo oko 100 studenata iz gotovo svih europskih zemalja, te 30 - tak studenata iz Slovenije, koji su bili organizatori kongresa. Službeni jezik kongresa bio je, kao uostalon i na svim EGEA-inim kongresima, engleski. Iz Hrvatske su na kongresu sudjelovali Goran Josić, Aleksandar Lukić i autor ovog članka. Šteta je što na kongresu uz zagrebačke studente nije bilo studenata koji geografiju studiraju u Zadru. Nadam se da će se i oni uskoro uključiti u rad EGEA-e, što bi nedvojbeno podiglo ugled hrvatske geografije u Europi.

Što reći o samom kongresu?

Moje je mišljenje, a njega dijele i ostali hrvatski sudionici kongresa, da su takvi kongresi izvrsna prilika za afirmaciju mladih geografa i sticanje novih poznanastava. Lijepo je imati prijatelje - geografe u

16°

gotovo svim većim europskim gradovima. To je osobito bitno ako kanite putovati po Europi, a niste baš u najboljoj financijskoj situaciji (smještaj).

Kongres je bio organiziran na način da su svi sudionici bili raspoređeni u jedan od deset *workshopova*.

Sudionici kongresa mogli su birati između sljedećih *workshopova*:

1. *Post Glacial Features (based on Hunch Meadows - Buckel Wiesen)*
2. *GIS - 3D Perception of the Landscape*
3. *Europe in Perception - 10 Years Later*
4. *Bohinj - Tourism Geography*
5. *Sustainable Development - A Way Out?*
6. *Hydrogeography of the Bohinj Lake*
7. *High Mountain Environment*
8. *European Integrations - From Enlargement to Cohesion*
9. *Ex Yugoslavia - Problem or Perspective Region of Europe*
(sudjelovali
Goran Josić i Ivo Turk)
10. *Rural Area Developing Programs*
(sudjelovao Aleksandar Lukić)

Jedan je dan bio rezerviran za terensku nastavu. Sudionici kongresa mogli su birati između dvije ponuđene ekskurzije. Tema prve ekskurzije bila je *Krš Notranjske*, a tema druge, u kojoj su sva tri hrvatska predstavnika sudjelovala, bile su *Julijske Alpe*.

Sudionici su mogli, ukoliko su željeli, uz sve ovo još i održati seminar na unaprijed odabranu temu. Tako je Aleksandar Lukić održao seminar pod nazivom *Mundo Maya - Sustainable Development Project*, a moja je malenkost održala seminar pod nazivom *Tourism as the Factor of Development and Transformation of Ogulin Area (Croatia)*.

Za svakodnevno informiranje sudionika kongresa organizatori su izdavali *newsletter* pod nazivom *Daily Geographer*.

Ovom prilikom želim istaknuti da je rad na kongresu, kao i njegovo funkcioniranje bilo besprijekorno, te da se organizatorima mogu uputiti samo pohvale i čestitke.

Svakako valja napomenuti da se kongres sastojao od formalnog i neformalnog dijela. Tijekom neformalnog dijela, dakako, nije nedostajalo dobre zabave. Tako je uz standardni disco program bilo i drugih vidova zabave poput *kestenijade* na otvorenom uz logorsku vatru, noćnog obilaska Bohinjskog jezera uz baklje, večeri slovenske narodne glazbe i plesa, nesvakidašnjeg natjecanja čiji je izvorni naziv *EGEA drinking contest*, itd. Da su vremenske prikile bile povoljnije, (kiša nije prestajala padati) bile bi organizirane i neke sportske aktivnosti. Ovako je sve ostalo na odbojkaškom turniru.

EGEA Zagreb (KSG Zagreb) je ove godine po prvi puta postala *affiliated entity*, što znači da ima

pravo glasa na sastanku generalne skupštine EGEA-e (*General Board Meeting*), koja se održava jednom u godini, na godišnjem kongresu.

Na sjednici Generalne skupštine za novog predsjednika EGEA-e izabran je

Sylvian Rigollet (EGEA Dijon, Francuska). Njegove e-mail adrese su: i

rigolet@u-bourgogne.fr i
rigolet@mail.uni-mainz.de

Za dopredsjednicu EGEA-e izabrana je *Ganna Tsukanova (EGEA Kyiv, Ukrajina)*.

Organizacija sljedećeg godišnjeg kongresa EGEA-e (listopad 2001.) povjerena je *EGEA-i Wroc³aw, Poljska*.

Organizacija regionalnih kongresa, koji će se održati u proljeće 2001. povjerena je sljedećim entitetima:

Zapadna regija: *EGEA Hannover, Njemačka*

Istočna regija: *EGEA Kyiv, Ukrajina*

Južna regija: *EGEA Beograd, Yugoslavia*

Sjeverna regija: *naknadna odluka*

Na samom kraju htio bih pozvati sve studente geografije da se uključe u rad EGEA-e. Vjerujte mi, sigurno nećete požaliti.

Nadam se da će zagrebačka podružnica EGEA-e u budućnosti biti u stanju organizirati, ako ne godišnji, onda barem regionalni kongres EGEA-e. Bila bi to iznimna prilika za

Učlanjenje u EGEA-u je mali korak za tebe, a veliki za geografiju.

promociju Hrvatske i hrvatske geografije. Sudeći po velikom interesu europskih studenata za studentske razmjene (razmjene su također jedna od mnogobrojnih djelatnosti, kojima se bavi EGEA) s EGEA-om Zagreb, valja očekivati i interes europskih studenata za kongres u Hrvatskoj.

Ivo Turk

16°

EGEA kongres – zapadna regija

(Cork, 2.-7. 4. 2000.)

Regionalni kongres Europskog udruženja mladih geografa (EGEA) Zapadne Europe održan je u Corku (Republika Irska) od 2. do 7. travnja 2000. Okupilo se 26 sudionika - studenata, diplomiranih geografa i postdiplomata iz Irske, Nizozemske, Njemačke i Hrvatske. Tema kongresa bila je "Utjecaj baštine na kulturni pejzaž Irske" (Heritage and the Cultural Landscape of Ireland), a rad je bio organiziran u više tematskih radionica (workshops). Tri radionice bavile su se problematikom turističke geografije, posebno transformacijom ruralnih prostora Irske pod utjecajem danas dominantne gospodarske djelatnosti - turizma. Četvrta radionica bila nam je posebno zanimljiva jer se odnosila na tzv. representational geography, geografsku disciplinu za nas pomalo mističnu koja izlazi iz okvira tradicionalističkih shvaćanja geografije, a proučavao se način vizualnog (crteži, karikature...) prikazivanja Irske i Iraca u engleskim časopisima te utemeljenost takvih prikaza u objektivnoj stvarnosti. Osim radionica, interesantna su bila i predavanja prof. Smitha o geografskom položaju Irske, prof. Nugenta o regiji Burren koja obiluje zanimljivim krškim pojavama i klifovima te mr. McCarthyja o geografskim značajkama razvoja grada

Corka u prošlosti i danas. Zadnji dan kongresa održana je i cjelodnevna terenska nastava u Burrenu s posjetom klifovima (Cliffs of Moher). Sudionici kongresa iz Hrvatske - postdiplomanti Ivana Crljenko, Vedran Prelogović i Vuk Tvrtko Opačić - održali su vrlo uspješno jednosatno predavanje o razvoju i prostornom utjecaju dubrovačkog turizma pod naslovom "Development of Tourism in Dubrovnik and its Spatial Effects". Poseban interes auditorija sastavljenog od sudionika kongresa i postdiplomata, kao i predavača s Geografskog odsjeka na University College Cork, pobudili su dijazpozitivi, poster i publikacije kojima je bilo popraćeno navedeno predavanje.

Ovaj kongres koristio je sudionicima u prvom redu za stjecanje novih znanja o samoj Irskoj i razvoju irskog turizma, za komparaciju metodologije unutar geografske struke i uvid u recentnu stranu geografsku literaturu te za upoznavanje s kolegama iz drugih europskih država, a omogućio je i turističko upoznavanje Irske. Naša zahvala prof. Pepeoniku, doc. Curiću i mr. Klemenčiću na pomoći u prikupljanju slikovnog materijala.

Ivana Crljenko, Vedran Prelogović,
Vuk Tvrtko Opačić

Poljaci otkrivaju Hrvatsku

(Uz pomoć KSG-a)

Od mnogobrojnih aktivnosti EGEA-e (čiji član je i KSG Zagreb) među najatraktivnijima su razmjene studenata. Jedna je upravo održana na području Lijepe nam naše kada smo ugostili kolege iz Varšave. Dvanaest studenata Geografskog odsjeka iz Zagreba nekoliko se mjeseci pripremalo za ovu razmjenu (ubrzani tečaj poljskog jezika, kondicione vježbe, provjere psihičke stabilnosti, usvajanje gradiva vezanog uz znamenitosti Hrvatske i sl.) u koju je uloženo puno truda, slobodnog vremena i inih stvari kojih se prosječan student teško odriče. Sve uloženo bilo je višestruko vraćeno o čemu svjedoči oduševljene poljskih ali i naših sudionika razmjene. U nastavku ću vam ukratko pokušati predložiti barem dio atmosfere koja nas je pratila. Toga dana (6. listopada, petak) oko 16 sati pala je još jedna kava negdje u utrobi Importane centra. Primanje ruku za novčanike bio je znak da "oni" uskoro dolaze pa smo platili "kaj sme krivi" i pokupili se prema kolodvoru. Situaciju sljedećih pola sata na kolodvoru opisao je još davno g. T. Huljić u jednoj od svojih brojnih uspješnica: "...na stanici sto perona, nigdje nema tvog vagona...". Tako smo i mi jedno vrijeme izgubljeni teturali među vlakovima kad eno, evo ti

njih (četiri Poljaka pristiglih sa godišnjeg EGEA kongresa u Bohinju-Slovenija, četiri autostopera a četvero ih je došlo vlakom). Uslijedilo je upoznavanje i kava u kolodvorskom "pajzlu". Službeni jezik tokom druženja bio je engleski, a svaka hrvatska riječ u prisutnosti poljskih studenata bila je na licu mjesta strogo kažnjavana. U 20.00 h na Geografskom odsjeku na Marulićevom trgu Prof. dr. Dražen Njegač je posebno za potrebe razmjene održao jednosatno predavanje o Lijepoj našoj - hvala mu! Nakon predavanja posluženi su kolači i potekla je Cedevisa. Kada je spojen i posljednji par gost-domaćin, lagano se krenulo kućama, u iščekivanju sutrašnjeg dana.

Prema mom satu jutro je davno svanulo ali je nebo govorilo drugačije i jedan pogled prema gore ubio bi svaku volju za ustajanjem, ali ne i meni. Tihim mumljanjem nekih engleskih riječi uspio sam probuditi svoju gošću. Nakon svih jutarnjih aktivnosti, tipa doručak (hvala mama!) i tuširanje, odvezeni smo do Cibone (hvala tata!) gdje je uskoro

16°

Na Plitvičkim jezerima...

došao i naš bus. Oko 8.00 sati krenuli smo prema moru. Nezaobilazna postaja bila su Plitvička jezera koja su i po lošem vremenu svojom univerzalnom ljepotom izazivala divljenje svih članova razmjene. Već tada počele su se vaditi boce razolikih sadržaja koji su nam olakšali i skratili put do mora točnije do Sukošana. Tamo smo se smjestili u kući Dr. Sc. Dražena Perice koji je bezkompromisno pristao na tu varijantu, dapače on je to i ponudio. Ostatak večeri

Na Kninskoj tvrđi...

protekao je vrlo živo uz roštilj i svladavanje "tekućih" problema.

Nešto malo spavanja i ajmo opet. Zrmanja, Kninska tvrđava, Krka (Visovac), Šibenik (katedrala, tvrđava) i naravno kao posebna atrakcija, šetanje minskim poljem. To su bila odredišta toga dana kada nam se i Sunce malo smilovalo, pa smo s tvrđave u Šibeniku uživali u prekrasnom sutonu.

Noć je opet protekla u znaku roštilja, vina i plesa na stolovima da bi usred fešte određena persona (ne bih sad o imenima) uletila u kuhinju biciklom ("Oops...I did it again!") i u prvi mah zbunila prisutne, ali nakon toga uslijedili su grčevi lica u vidu osmjeha, što je bio dokaz o uspješno izvedenom pothvatu.

Još malo mamurni od predhodne večeri ukrkali smo se na bus i pravac Murter, gdje nas je čekala naša "jahta", doduše malo stariji model, ali za naše potrebe savršena. Uskoro je njenih stotinjak konja lagano počelo parati more. Praćeni taktovima diesel-motora doplovili smo do Parka prirode Telašćica gdje smo razgledali slano jezero Mir i strmce. Nastavili smo dalje i uživali u ljepotama Nacionalnog parka Kornati, i onda nas je "krenulo"... Nebo nam je ponovo okrenulo leđa, počela je lagana kišica, more je valjalo, a naš "stari ruzinavi brod je ispustija dušu". U trenutku su svi bili na palubi jer je unutra bilo nepodnošljivo, što zbog mirisa nafte a što zbog valova koji su njihali brod i kod mnogih izazivali mučninu uz

opće poznate popratne pojave. Niti nakon brojnih "verglanja" motor nije upalio, tako da smo odaslali "S.O.S." signal i kroz nešto više od sat vremena došao je drugi brod i odteglio nas do Striznja gdje su neki posjetili najviši vrh Kornata, Metlinu (237m), s kojeg su se vratili po mrklom mraku, dok su drugi čamili čekajući. Navečer nas je do Murtera teglio drugi brod i svi su jedva dočekali Sukošan, gdje smo svi u rekordnom roku bili u krevetima.

Posljednji dan na moru, neki od hrvatskih studenata ostaju uređivati kuću (posebno priznanje Vanji za ribanje sanitarija (ne bih jaaa)), dok mi ostali s Poljacima odlazimo u Zadar. Kasnije se nalazimo i ručamo u pizzeriji. Tako zasićeni krećemo prema Nacionalnom parku Paklenica. Par sati penjanja, malo fotografiranja i pravac Zagreb. U busu općenarodno veselje, muzika i sl. ali s približavanjem Zagrebu atmosfera je

U Zadru...

jenjavala, a ljudi bijahu strgani i željni kreveta.

Dobar stari Zagreb. Nešto o njemu ispredavao je Prof. Dr. Sc. Zlatko Pepeonik, i moram priznati to je bilo jedno od boljih predavanja koje sam ikada odslušao. Potom smo razgledali najvažnije zagrebačke znamenitosti i već je bilo vrijeme da se krene prema stadionu gdje smo zajedno s Poljacima odgledali utakmicu Hrvatska-Škotska. Nerješen rezultat nije bio razlog da se ne ode do Jelačić-placa i popije koja piva u društvu Škota koji su preplavili grad.

Sedmoga dana išlo se na Medvednicu. U izlet je uključeno Sljeme, Medvedgrad, Puntjarka te grah i kobasice. Zadovoljni ali umorni spustili smo se

U Kumrovcu...

*U Velikom
Taboru...*

u grad na večeru na "Savi" i onda doma. I "zucker kommt zu letzt" iliti šećer na kraju, zapravo skoro na kraju. Prvi u nizu bio je dvorac Trakošćan koji nas je zajedno sa svojim jezerom ostavio bez daha. U Klanjcu smo stali u Augustinčićevoj galeriji a u Kumrovcu smo obišli etno-selo i pozdravili "Starog". Zelenjak je bio naša predposljednja stanica gdje smo ručali da bi nakon toga krenuli prema Velikom Taboru. Naš domaćin prof. Josip Štimac nam je uz domaću kruškovaču priredio toplu dobrodošlicu, pokazao nam gdje je što i zaželio nam ugodnu noć. Oko 21.00 h dvorac je zaključan i prepušten nama. Cure su napravile odličnu večeru koja je bila poslužena u Velikoj rustikalnoj dvorani gdje smo uglavnom proveli cijelu noć. "Točilo se vino iz raznih buradi, i radilo se sve što treba da se uradi..." rekao je jedan pjesnik i mi smo se toga držali. Bilo je tu i mačevanja, plesanja, sviranja, pjevanja, natjecanja u ispijanju (između reprezentacije Poljske i Hrvatske proglašen je remi a za pojedinačne okršaje se ne zna točan

rezultat jer suci nisu stigli evidentirati sve natjecatelje).

I tako se noć ispunjena plemićkim aktivnostima pretvorila u prekrasno jutro kada smo umalo zakasnili na autobus koji nas je vozio u Zagreb. Malo slobodnog vremena, a navečer vlakom u Ivanić na "Gitarijadu". Super atmosfera, Poljaci skaču na "stejd" i pjevaju. Spavalo se u domu Crvenog križa u maniri "konzerviranih sardelica".

Drugo jutro buđenje uz topli burek i jogurt, pa na vlak za Zagreb. Oko 12.00 h okupljanje na Glavnom kolodvoru - uskoro će vlak. Još malo fotografiranja, suze, naricanje... Poljaci nam poklanjaju cvijet kao simbol našeg prijateljstva (koje trebamo njegovati), ukrcavaju se na vlak i uz još davno naučene riječi: "Hrvatska je najljepša!" odlaze prema svojim domovima. Vidimo se u Poljskoj. Dziękuje i do widzenia! (Hvala i do viđenja!)

Jerolim Cimperšak-Žigrović

Vlatka Renić

(24. studeni 1977. - 31. kolovoza 2000.)

Draga Vlatka!

Teško mi je vjerovati da stojim ovdje, na mjestu vječne tišine i tuge i govorim ti posljednje riječi kojima se zauvijek moramo pozdraviti. Ponedjeljak je, nismo li danas, baš sada, trebale sjediti za onim starim klupama, možda jedna pokraj druge, čekati pitanja i smišljati odgovore, iščekivati rezultate i biti sretne što su stranice naših indeksa ispunjene.

Draga Vlatka, danas je na našoj oglasnoj ploči tvoje ime ispisano crnim slovima. Ime uz koje svi vežemo samo vesele trenutke, iskreni osmijeh, uvijek vedre i iskrene velike plave oči. Ime prijateljice, frendice, djevojke koja je znala da samo dobra i topla riječ otvara sva vrata. Teško je ne sjetiti se tvoje duge plave kose i zamišljenog lika na kojeg si nas sve podsjećala, slatkih haljinica koje si nosila, sašivenih majčinskom ljubavlju koja je s tobom otišla i u vječnost. Još uvijek mi je svježja slika svih naših terenaca, još mogu čuti tvoj glas koji niti pjesmi nije dao da se odmori. Pjevala si,

plesala, smijala se, živjela za sebe i za sve nas.

Tko je to sebi dao za pravo i odlučio ugasiti zvijezdu koja je tek počinjala sjati? Tko to nije htio da počneš

živjeti svoje snove?

Draga Vlatka, svaki je čovjek po rođenju neispisana knjiga u koju sami ispisujemo riječi i biramo naslove. Stranice tvoje knjige zatvorile su se baš na odlomku koji je odisao mirisom mora, snažnim zrakama sunca i toplinom ljeta kojemu nisi dočekala kraj.

Hvala ti draga Vlatka što se u tvojoj knjizi nalaze i naša imena, jer tvoje će u mojoj, a vjerujem i u svih koji su te poznavali, biti ispisano najvećim i najljepšim slovima. U ovoj tužnoj zbilji tješi me vjera da vidiš naše suze i čuješ naš plač jer ostali smo bez tebe ali ne i bez uspomene koja nikada neće izbljediti. Tebe sada čuvaju anđeli i oni koji su te voljeli najviše na svijetu.

U našim srcima ostat ćeš zauvijek.

16°

Po svijetu...

Los Angeles za 20

“Vruće, proketo je vruće” - promrmljali smo zaklanjajući se od blještave svjetlosti koja se odbijala od užarenog asfalta i snježno-bijelih 6-metarskih limuzina te nemilosrdno parala oči. Iskoračili smo iz aerodromske zgrade. Amerika. Prije nepunih 12 sati vrzmali smo se frankfurtskim aerodromom, potom letjeli iznad Islanda, Grenlanda i prostranih prerija američkih Velikih ravnica. L.A., tog diva pacifičke obale SAD-a, ugledali smo preletjevši Rockies-e, kako Amerikanci nazivaju reljefnu cjelinu Kordiljera, imponzantan planinski sustav i splet međuplaninskih platoa i bazena koji se proteže od Aljaske na sjeveru do meksičke granice na jugu i uzdiže do gotovo 5000 m/nv.

“Koliko kilometara ima do kuće?” - upitali smo Henrya Moorea, člana Boy Scouts of America i našeg domaćina. “Kilometara?” - pogledao nas je Henry i nasmijao se. “Treba nam oko sat i pol. Ovdje se udaljenosti mjere u satima”. Uskoro, na autocesti, postalo nam je jasno. Automobili strpljivo pužu u kilometarskim kolonama. Bez trubljenja i nervoze. Svi će stići na vrijeme, samo treba znati da se ne može brže. I krenuti od kuće na posao dovoljno rano. To je danak koji plaća

jedna od najmotoriziranijih nacija na svijetu.

12 milijunsko metropolitansko područje Los Angelesa iza New Yorka drugo je po veličini u SAD-u. 1781.g. naselje u blizini španjolske katoličke misije San Gabriel brojalo je tek 50-ak pobladores, većinom crnih i mestizo doseljenika, s utjecajnom bjelačkom, španjolskom manjinom. U to vrijeme London ima oko 850 000 stanovnika, a Pariz više od pola milijuna stanovnika. Pueblo Los Angeles stajalo je na mjestu

dana **Mexico city**

današnjeg downtowna, poslovnog centra najznačajnije luke na zapadu SAD-a koja je pretekla New York zahvaljujući novom ekonomskom poretku u kojem važnu ulogu posljednjih desetljeća imaju Japan i "azijski tigrovi".

Los Angeles je nepredvidljiv grad mozaika i kontrasta. Gotovo 50% stanovništva govori španjolskim jezikom, ekonomsko otvaranje prema istoku privuklo je mase Kineza i Japanaca. Rasni sukobi nisu nepoznanica. U "sudenju stoljeća" 1995.g. podrška OJ Simpsonu,

crnačkoj zvijezdi američkog nogometa, optuženom za ubojstvo supruge i njenog prijatelja, dijelila se na rasnoj osnovi. No za mnoge Amerikance Hollywood i Beverly Hills još uvijek predstavljaju simbole prestiža i bogatstva. U njihovoj sjeni stanuju mali, obični ljudi koji su kao i mnogi bili privučeni blještavilom ili jednostavno prilikom za posao.

Los Angeles se ističe i kao model megagrađa 21.st. Njegove funkcije su razdijeljene na nekoliko okruga u kojima su planski nastali brojni "rubni" gradovi. U Santa Clariti, jednom od takvih gradova udaljenom oko 1 sat vožnje od downtown L.A. stanuje i obitelj Moore. Drvena obiteljska kuća s malim, otvorenim i besprijeckorno pokošenim travnjakom ispred i zatvorenim dvorištem s mjestom za roštilj iza kuće, dva parkirana jeep vozila i smještan sandučić za novine, potvrdila nam je da smo zaista u Americi. Kao i mnoge američke obitelji roditelji Moore doselili su se ovdje prije dvadesetak godina u "malu" zajednicu od oko 40 000 ljudi. Do danas je taj broj porastao gotovo 4 puta. Grad je rastao u blizini L.A. koji nudi radna mjesta, ali traži stalna putovanja na posao. To znači trošenje vremena i energije,

16°

onečišćenje okoliša i prometne gužve. Zato Santa Clarita otvara radna mjesta, mahom u uslužnim djelatnostima. Magic Mountains je zabavni park nadomak Santa Clarite koji posjeti i do 40 000 ljudi godišnje i samo jedan od takvih pokušaja da umjesto velikog i nedodirljivog L.A. nastane veći broj manjih zajednica u kojima bi ljudi mogli zadovoljiti sve svoje potrebe. Osim onu za putovanjem. Obalna željeznica vodila nas je iz L.A. prema San Diegu. Nepregledna industrijska zona nakon više od sata vožnje pretvorila se u nizanje gradova s imenom čas španjolskog, čas engleskog porijekla, da bi se konačno

približila pješčanoj pacifičkoj obali umotanoj u jutarnju maglu. Mnogim surferima magla nije smetala da uzjašu valove plavo-sive, pijeskom zamućene vode. Protrčavši kroz San Diego i njegov poznati i skupi zoološki vrt, uputili smo se u sumrak prema Tijuani, dinamičnom i opasnom graničnom prijelazu i gradu koji oduvijek označava kontakt dvaju Svjetova - anglo i latino-američkog. Bogati Amerikanci početkom stoljeća dolazili su ovdje uživati u tada, prohibicijom zabranjenom alkoholu u SAD-u. Kao mjesto zabave, burnog noćnog života i shopping turizma, Tijuana je poznata i danas. Zid smo prešli oko 22 sata. Žicom ograđeni most iznad

autoceste pružao je pogled na američku pustinju s jedne i 2 milijunsku Tijuanu s druge strane 3140 km duge granice, životno važne za brojne Meksikance koji izlaz iz siromaštva traže u Kaliforniji, Teksasu i Arizoni. Ulazeći u noć Tijuane osjećali smo nelagodu i nesigurnost. Prvi dodir s Meksikom doživjeli smo kao otkrivanje šarenog, siromašnog i za europske oči zaprepastujuće kaotičnog, neurednog i pomalo zastrašujućeg svijeta ulice. Ulica je sve. Prodavači suvenira, tacosa i marijuane savršeno se uklapaju u sliku sveopćeg meteža koji vlada

ovim gradom i koji se susreće na svakom koraku - od zaglušujućih tržnica do pretrpanih starih američkih školskih autobusa pretvorenih u javne gradske autobuse.

Iz Tijuane krećemo prema jugu Bahia Californie, 1300 km dugačkog polupustinjskog poluotoka koji odvaja Korteško more (Kalifornijski zaljev) od Pacifika. Naše odredište je Santa Rosalia, mali, nekad bakreni rudarski gradić koji je osnovala francuska rudarska kompanija 1880.g. Bakra je nestalo i 1950.g. rudnik je zatvoren, ali željezni kosturi industrijskih postrojenja, brda šljake i jalovine i usamljeni dimnjaci, nijemi su svjedoci prošlosti.

Danas gradić živi zahvaljujući ribarstvu i jednoj korejskoj ribljoj tvornici.

U unutrašnjosti poluotoka nalazimo fascinantne pejsaže western-filmova, špiljske crteže vrijednost kojih se uspoređuje s onima u španjolskoj Altamiri, osamljene plantaže naranči, žutog limuna i manga, rančeve, kukuruzna polja i poneku oazu okruženu palmama koje su donijeli španjolski misionari osvajajući teritorij i učeći urođenike pravoj vjeri. U tom "obrazovanju" amerindijansko stanovništvo desetkovano je vatrenim oružjem i njima dotad nepoznatim europskim bolestima. Krećemo južnije

do Loreta, turističkog centra na istočnoj obali poznatog po sportskom ribolovu u kojem dolaze uživati Amerikanci. 1700 km dugom "transpoluotočnom" autocestom nastavljamo preko unutrašnje visoravni i La Paza, najvećeg grada Bajae Californie Sur do Los Cabosa - turističkog pojasa na samom vrhu poluotoka. Hotelska fasada duga polusatnu vožnju autobusom ispresijecana je brojnim vrhunskim golf terenima. Prekrasne pješčane plaže i valovi na sudaru otvorenog Pacifika i zatvorenog Kalifornijskog zaljeva u tropskom pojasu gdje je kupanje

16°

moгуće tijekom gotovo cijele godine dobar su razlog za posjet ovom raju čak i ako ne igrate golf.

Vrijeme je za povratak na kopno. Cijelonoćnom vožnjom u ogromnom trajektu prelazimo u meksičku državu Sinaloa i njen glavni grad Los Mochis, ishodište jednog od najzanimljivijih svjetskih putovanja željeznicom. 86 tunela i 37 mostova na 670 km dugoj pruži koja se gotovo s morske razine i nesnosne pustinske vrućine penje kroz kanjone u vulkanskim stijenama Sierra Madre Occidental u krajolik neopisive divljine crnogoričnih šuma, prekrasnih jezera i slapova na visini od 2400 m i zatim opet spušta na 1400 m. Naše je odredište bio Creel, malo naselje u srcu Copper Canyona i Sierra Tarahumare - prostora istoimenog

indijanskog plemena koje je prije 400 godina pobjeglo pred španjolskim misionarima u planine i do danas zadržavalo tradicionalan način života. Drvene kolibe i spilje njihov su dom, a konji prijevozno sredstvo i radna snaga. Razgledavši 300 m visok Basaseachic vodopad i jezero Arareco neobično plave boje, nastavljamo put do meksičke mezete, prostrane visoravni na oko 2100 m/nv. Za razliku od dosad uglavnom siromašnih i malih poljoprivrednih posjeda, koliba i stračara, prema unutrašnjosti se javljaju velika dobra, voćnjaci jabuka i uredeniji gradovi. Osjećamo da ulazimo u "bogatiji" Meksiko. A to bogatstvo su otkrili i španjolski konkvistadori. Od Chihuahuae na sjeveru, preko Zacatecasa, San Luis Potosia i Queretara, gotovo do Mexico Citya na jugu, nižu se "srebrni gradovi" meksičke visoravni. Njihova bogata i mučna prošlost danas se isčitava iz bogato ukrašenih katedrala, palaca, plaza (trgova) i muzeja. Divljenje bogatstvu i raskoši zamagli pravu sliku i na trenutak čovjek kao da zaboravi pitati "Kako je sve to izgrađeno?". Odgovor nalazimo u rudniku srebra u Zacatecasu koji otkriva istinu o tisućama nesretnih indijanaca koji su ovdje ostavili svoje živote kopajući srebro za gradnju basnoslovnih katedrala. I tako, nakon 20ak dana, nalazimo se nadomak Mexico Cityu, jednom od najvećih gradova na svijetu. Ali to je neka druga priča....

Aleksandar Lukić